

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Sang-Værk til den danske Kirkeskole. - 1946

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Sang-Værk til den danske Kirkeskole. - 1946", i Grundtvig, N. F. S.: *Sang-Værk til den danske Kirkeskole. - 1946*, 1944-1964, s. 390. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig12val-shoot-idm140571805184080.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Sang-Værk til den danske Kirkeskole. - 1946

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

Bibelen. No. 2. *)

Tag *Bogen* af den Engels Haand,
Der staaer saa høit begavet,
Som alt det *Timeliges* Aand,
Paa *Jorden* og paa *Havet*!

Saa Røsten lød til *Herrens Ven*
Om *Skiænk* af Engle-Haanden,
Saa lyder den til os igien,
Naar over os er *Aanden* .

Med *Bogen* da fra Engle-Favn
Os kiendes Raad saa fage,
Opæd du den i *Herrens Navn*
Alt som en *Honning-Kage*!

Da spaae du skal om *Folkefærd*,
Alt som en *Seer* sjunger,
Om *Konger* mange, fjern og nær,
Og saa om. *Folke-Tunger*!

Saa tag, paa *Kirke-Røstens Bud*,
Det er paa *Vink* af *Aanden*,
Den *Kirkebog*, som tækkes *Gud*,
Tag den af *Englehaanden*!

Og æd den op, som du kan bedst,
Paa *Folke-Modersmaalet*!
Da vorder du en dygtig *Præst*,
Som har fra *Ingen stjaalet*.

Da løsner sig dit *Tungebaand*,
Og dine *Læber rødme*,
Da lærer dig den *Hellig-Aand*
At smage *Ordets Sødme*.

Da spaaer du meer end selv du veed,
Om *Tungemaal* og *Drotter*,
Og om en salig *Evighed*,
Og ynker den som *spotter*.

Da paa hvert *Bibelblad* igien
Du spore kan *Guds Finger*,
Og mærker godt, at *Skriftens Pen*
Er gjort af *Englevinger*;

Thi paa dit *Hjertes Tavle* seer
Du *Skrifttræk* *himmelfagre*,
Og *Sjælen* som med *Pennefier*
Paa *Engleviis* kan *flagre*;

Men aldrig det dig falder ind

At søge *Gad* i *Skriften* ,
Og slaae den *Røst* i *Veir* og *Vind*,
Som øvede *Bedriften*.

At Herrens *Røst* fra *Bogen* kom,
Saa død og stum og stille,
Det lærer oplyst *Christendom*,
Var kun en *Barnegrille*,

393

Og at vi i vort *eget Bryst*
Har *Kirke-Moderskiødet*,
Det er den *gamle Adams Røst*,
Som laver *Aand* af *Kiødet*,

Det er den *gamle Sværmer-Drøm*
Paa *Sommerfugle-Vinger*,
Som bader sig i *Luftens Strøm*
Og leger med *Guds Finger*.

Hvor *Røsten lyder* , lytter du,
Ved *Badet* og ved *Bordet* ,
Og jubler: *Gudskeelov*, endnu
Forstummed dog ei *Ordet!*

I *Ordets Navn* du tager op
Hvad *Herren* faldt af *Munden*,
Og *Aanden* over *Issetop*
Oplyser *Hjertegrunden*.

Hvert *Bibel-Sprog*, du kalder paa,
Som *Lazarus* sig hæver,
For igienløst paa *Jord* at gaae,
Som en *Forklaret svæver!*

I *Lovsang* bryder *Tungen* ud:
Hos mig har *Ordet* hjemme,
Og takket være *Guders Gud*,
Som gav til det mig *Stemme!*

Da bliver *Munden* aldrig tømt,
Da rystes ei af *Ærmet*,
For dig har alle *Skjalde* drømt
Og alle *Viismænd* sværmet.

394

Du *Gud* forstaaer kun *stykkeviis* ,
Det nytter ei at prale,
Men derfor just, til *Aandens Priis*,
Er altid ny din *Tale*.

Det altid er den *gamle Aand*,
Men *Ham*, som aldrig graaner,
Det altid er *Guds runde Haand*,
Som ei sin *Rigdom* skaaner.

Det altid er det *samme Ord* ,
Guds Ord, som *Kiød* er blevet,
Men i dets *Favn* al *Fylde* boer,
Netop som der staaer skrevet.

Det altid er den *samme Gud*,
Den *samme Himmel-Stige*,
Det *samme Bad* og *Giæstebud* ,
Det *samme Himmerige*;

Men Gud, vor Gud er Alt i Alt,
Hos Ham er godt at være,
Og hvem der med Ham holder Halvt,
Har Meer ei at begjære!

No. 3.

En Syndflod af Bøger,
I Syd og i Nord,
Al Verden hjemsøger,
Som vrager Guds Ord,
Den tager fra Sjæle
Med Munden alt Mæle,
Med Aanden alt Liv!

395

Da frelses paa Marken,
Da bjerges paa Fjeld,
Kun hvad der i *Arken*
Befinder sig vel,
Kun hvem det er givet
At stige paa Skibet,
Som Herren har bygt.

Den *Ark* er Hans *Kirke* ,
Som døde for os,
Os Liv at udvirke,
Al Helved til Trods,
Som sagt, saa Han gjorde,
Vor Styrmand om Borde
Er Livskildens Aand!

Paa Havet det vilde
Vor soelrette Steen,
Vor speilklare Kilde,
Er altid kun een,
Er Evigheds-Ordet
Ved *Badet* og *Bordet* ,
Er *Herren med os!*

I Klippen, i Kilden,
I *Ordet* med os,
Boer Aanden med Ilden,
Med Livet paa Trods,
Skiøndt Øiet Ham savner,
Dog Øret Ham favner
Som Guddommens Røst!

Og aaben paa *Bordet*
Er *Bøgernes Bog* ,
Ved den os paa *Ordet*
396 Giør Livs-Aanden klog,
Til Kaasen paa Bølge
At fatte og følge
Og prise med Fryd!

Ja, himmelske Pave!

Alviishedens Aand!
Lær Du os at stave
Det Værk af din Haand,
Din *Dagbog* lyaaben,
Paa Veien fra *Daaben*
Til Faderens Huus!

Hvor herlig Du svæver,
Fra Dagrødes Gry,
Til Støvet sig hæver
Forklaret i Sky,
Du paa dine Vegne
Lod Smaafolk optegne
Med paaholden Pen!

Hvad Vei de maa vandre,
Som Du vil paa Jord
Til Lighed forandre
Med Faderens Ord,
Aftegnet, beskrevet,
I Psalmen og Brevet,
Har ogsaa din Haand!

Saa har Du os givet,
I *Skriften* saa prud,
En Daghog for Livet
Paa Jorden i Gud,
Og over Guds Rige
Et Landkort tillige,
Som aldrig slaaer feil.

397

Kun din er Bedriften
Med levende Røst,
Men din er og *Skriften*
Til Lærdom og Trøst,
Saa, hvor den ei skattes,
Saa sikkert du fattes,
Som hvor *den* er *Alt!*

Thi søge i Graven
Ei Herren vi nu,
Ei Aanden i Staven,
Ei Glæden i Gru,
Men glade i Aanden,
Med Skriften i Haanden,
Vi prise vor Drot!

Vi smile ad Spotten,
Og synges paa Trods:
De Døde i Drotten
Skal leve med os,
I *Arken* os følge
Med Fryd over Bølge
Til Paradis-Havn!

Bibel-Historien. ***No. 4.***

Verden døde,
Tomt og øde,
Helved-Ørke,
Mulm og Mørke,
Skygge-Riget,
Verdens-Liget,
Vinter-Døgne,
Klipper nøgne,
398 Thusser kolde,
Sjunkne Trolde,
Døde Kræfter,
Værk derefter,
Engle faldt,
Virvar Alt!

Aanden svæved
Over Vandet,
Brat sig hæved
Blomster-Landet,
Over Tue,
Havombæltet,
Himlens Bue,
Stjerne-Teltet,
Dronning - Stolen
I Løv-Hytten,
Konge-Solen,
Straale-Skytten,
Morgen-Gryet,
Stjerne-Vrimlen,
Nyaars-Nyet,
Jorden, Himlen,
Lys og Liv!
Under Bue
Fugle-Choret,
Over Tue
Blomster-Floret,
Grønne Sale,
Bygt til Sange,
Bjerge, Dale,
Dyre-Gange,
Trindt om Lande
Dybe Vande,
Hvalens Leie,
Grav til Floder,
399 Snekkens Veie,
Bølgens Moder,
Livbaand ægte,
Jordens Bælte,
Hvorom fægte
Luftens Helte,
Aalegaarden,
Rigt begavet,
Fiske-Hjorden,
Verdens-Havet,
Stort og skønt!

Guddoms-Røsten ,
Løndoms-Lyden,
Vesten, Østen,
Norden, Syden,
Solen, Sivet,
Lyn og Torden,
Lyset, Livet,
Himlen, Jorden,
Som det vilde
Kraftens Kilde,

Som Den evned,
Skabernævned,
Kransed, kroned
Storværk øvet,
Giennemtoned
Dronning-Støvet,
Og opstilled,
Klar som Guldets,
I Guds Billed,
Mand af Muldet ,
Giennempustet
Af Guds-Aanden,
Kæmperustet
Med Konsthaanden,
400 Skænket Tunge
Til at tale,
Til at sjunge,
Til at male,
Til i Gaader,
Skjalde-Sange,
Paa fuldmange,
Sære Maader,
At afbilde,
Aabenbare,
Alt det Snilde,
Høie, Svare,
Som i Dybet,
Skjult for Krybet,
Selv sig giætter,
Alt udretter!
Kongebaaret,
Faverhaaret,
Som med Krone,
Mand skal throne,
Fiske, Fugle,
Jordens Kugle
Med dens Fylde,
Ham skal hylde,
Trindt fra Østen
Han skal byde,
Kun adlyde
Guddoms-Røsten ,
Som heneden
Værket kroner,
Støvets Eden
Giennemtoner,
Livet skænker,
Og advarer
Mod, bag Rænker,
Dødens Snarer,
401 *Støv* bevæger,
Giennemfarer,
Styrker, kvæger,
Smelter, klarer,
Himmelsigner,
Til det lærer,
Hvad det ligner,
Hvad det bærer,
Til det skatter
Heelt og ganske,
Til det fatter,
Uden Vanske,
Skaber-Dyden,
Himmel-Trøsten,
Løndoms-Lyden,
Guddoms-Røsten ,

Aande-Skibet,
Sjæle-Bordet,
Lyset, Livet,
Guddoms-Ordet ,
Rigdoms-Dybet,
Sært at nævne,
Længst fra Krybet,
Evners Evne,
Fædres Fader,
Mødres Moder,
Aanders Mader,
Himles Poder,
Stammers, Bølgers,
Stærke, milde
Kræfters, Følgers
Rod og Kilde:
Guders *Gud!*

Sjælen døde,
Tomt og øde,
402 Som i Ørke,
Mulm og Mørke,
Storværks-Liget,
Skygge-Riget,
Døde Kræfter,
Daad derefter,
Store Minder,
Dybe Toner,
Rosen-Kinder,
Drøm om Kroner,
Gude-Skygger,
Onde *Vætter* ,
Som forjætter
Mester-Stykker:
Almagts-Senen,
Lykke-Fløiet,
Viisdoms-Stenen,
Guddoms-Øiet!
Slangen raader,
Blænder, blinder,
Sammenspinder
Urets Gaader,
Skaber, krandsler
Guder unge,
Uden Sandsler,
Liv og Tunge,
Skaber, ynder
Løgn og Synder,
Alting lover
Kødets Kryster,
Naar han vover
Hvad ham lyster:
Trods hver Stemme
Fra det Høie,
Dorsk at glemme
Lysets Øie,
403 Retten, Eden,
Evigheden,
Leer ad Nøden,
Skænker Døden,
Udaad vover,
Jubler over:
Skyen buldrer,
Støvet smuldrer,
Hjertet brister,
Kronen mister,

Verdens Skaber
Æren taber!
Adam faldt,
Virvar Alt!

Aanden svæver
Over Vandet,
Brat sig hæver
Storværk andet!
Guddoms-Røsten
Klart udtoner
Hjerte-Trøsten:
Vor Forsoner ,
Blandt Omskaarne,
Guds Eenbaarne ,
Hjer tens - Glæden,
Kvinde-Sæden ,
Viisdoms Gaade,
Sandhed, Naade ,
Slangen bundet,
Overvundet,
Støvets Hjerte,
Overilet,
Under Smerte
Sødt tilsmilet,
Bød for Brøde,
404 Liv af Døde!
Klares, Skyer!
Rul ei, Torden!
Gud fornyer
Kiærlig Jorden!
Aanden siger:
Synk i Vandet!
Da opstiger
Støv det andet,
Fienden skyes,
Synden dødes,
Sjæl gienfødes,
Alt fornyes,
Flux opstige,
Under Sangen,
Billedlige,
Folke-Vangen,
Blomster-Tuen,
Havombæltet,
Himmel-Buen
Stjerneteltet,
Dronning-Stolen,
I Løvhytten,
Konge-Solen,
Straale-Skytten,
Lyset, Livet ,
Attergivet,
Trods Forliset,
Paradiset!
Adams-Kiødet
Tabde Aanden,
Adams-Aanden
Vinder Kiødet!
Adam Taber
Grav sig graver,
Adam *Seier*
405 Livet eier!
Han, den *Anden ,*
Kvindebaaret,
Klar opstanden,

Med Nyaaret,
Som sin Broder
Og sin Syster,
Hver som lyster,
Med sin Moder,
I sin Stamme
Han indpoder,
Til det Samme!
Luetunget,
Guddoms-Røsten
Har indsjunget
Himmel-Trøsten,
Giennemtoner
Nu heneden
Skovens Kroner,
Kirkens Eden ,
Trøster Støvet,
Glands berøvet,
Himmelsigner,
Til det lærer,
Til det ligner
Hvad det bærer,
Vederkvæger,
Sødt bevæger,
Smelter, klarer,
Aabenbarer
Løndoms-Gangen,
Gjennem Graven,
Til Soel-Vangen,
Til Guds-Haven,
Til hvad *Eden* ,
Alt heneden,
406 Klart fordunkler,
Overfunkler,
Til Guldborgen,
Som skal prange
Nyaars-Morgen,
Naar fuldbange
Stjerne-Vrimlen,
Mat af Alder,
Rørt til Svimlen,
Bæver, falder,
Himle bøie
Sig i Støvet
For den *Høie* ,
Før i Svøbet
Lav og lille,
Om Hvis Lokker
Straaler spille,
Mens som Klokker
Luer knittre,
For Anskriget
Bjerger sittede,
Skygge-Riget,
Giennemlynet,
Blottet, synet,
Under Skammen
Styrter sammen!
Nyaars-Morgen
Luen slukkes,
Brat oplukkes
Rosenborgen
Under Buen,
Sat i Lave,
Blomstrer Tuen,
Som Guds Have,

Mylre glade,
Morgenrøde,
407 Paa dens Flade,
Herrens Døde,
Rosen-Floren,
Som ei falmer,
Skjuler Jor'en,
Høi som Palmer I
Let ei svæver
Mø i Dandsen,
Som sig hæver
Rosen-Krandsen
Til Sky-Telten,
Væn omslynger
Guddoms-Helten ,
Som forynger
Mænd og Kvinder,
Som forbinder
Med sig Støvet,
Noksom prøvet,
Himmelfaret
Og forklaret,
Til at skatte
Heel og ganske,
Til at fatte,
Uden Vanske,
Skaber-Dyden,
Himmel-Trøsten,
Løndoms-Lyden,
Guddoms-Røsten ,
Aande-Skibet,
Sjæle-Bordet,
Lyset, Livet,
Guddoms-Ordet ,
Rigdoms-Dybet,
Sært at nævne,
Længst fra Krybet,
Evners Evne,
408 Fædres Fader,
Mødres Moder,
Aanders Mader,
Himles Poder,
Stammers, Bølgers,
Stærke, milde
Kræfters, Følgers
Rod og Kilde:
Guders Gud!

No. 5.*)

Priser Herren, for Han er god,
Evig varer Hans Miskundhed!
Priser Alle den Guders Gud,
Evig varer Hans Miskundhed!
Priser Alle den Drotters Drot,
Evig varer Hans Miskundhed!

Nævnes skal underfuldt og stort
Intet uden hvad Gud har gjort,
Han med den evige Miskundhed!

Himle gjorde Han med Forstand,
Bygde sin Jord paa vilden Strand,
Han med den evige Miskundhed!

Han skabde Lyset stort og godt,
Han alene er Lysets Drot,
Han med den evige Miskundhed!

Soel Han gjorde til Dagens Dyd,
Maane og Stjerner til Nattens Pryd,
Han med den evige Miskundhed!

*
- 409

Hvem har skabt i det røde Hav
Israels Vei, Ægyptens Grav?
Han med den evige Miskundhed!

Folket i Ørken fødte Han,
Kongerne slog i Kæmpers Land
Han med den evige Miskundhed!

Kæmperne faldt for Egg og Odd,
Landet blev *Abrahams Arvelodd*,
Evig er Herrens Miskundhed!

Sank vi end dybt og greb os Gru,
Dog i Naade os kom ihu
Han med den evige Miskundhed!

Alle bispiser Hans runde Haand,
Os gjenløser af Fiendens Baand
Han med den evige Miskundhed!

410

No. 26.

Moses og Pharao.

Guds Folk kom, desværre, i Trældom paany,
Sig Pharao kalder *Fornuften* ,
Med Vinden udbredes hans Roes og hans Ry,
For han har sit Rige i Luften,
Han fnyser ad Alt hvad der er af Guds Aand,
Som Ordet, saa Troen han lægger i Baand,
Livsaanderne, mens de er spæde,
I Lethe han drukner med Glæde.

Dog aldrig kan lykkes hvad Gud er imod,
Sit Folk vil Han sikkert bevare,
Af Floden opdukker for Trældommen Bod,
Om end den er købt med Livsfare,
Vort *Lutherdom* er som en Lade af Siv,
Hvori Christus-Barnet har fristet sit Liv,

Han brat, med sin Moder til Amme,
Indpodes i Pharaos Stamme.

Hvordan det gaaer til, om vi vidste det ret,
Vi vilde dog ikke forraade,
Og over det Dunkle vi trøste os let,
Thi det er en lystelig Gaade,
Som *Mirjam* vi lure i Siv-Ladens Egn,
Og vogte og stirre paa Tidernes Tegn,
Og vinker Prindsessen, vi springe
Til Amme vor Moder at bringe.

411

No. 28. *)

Lover Herren! paakalder hans Navn!
Fortæller blandt Folk Hans Idrætter!
Synger liflig og leger for Ham,
Som holder Alt hvad Han forjætter!

Boser eder af Navnet Hans,
For mægtig er Han i de Svage!
Eders Hjerte, som til Ham tye
Hovere med Fryd alle Dage!

Verdens Dommer er *Jehovah* ,
Og mueligt er kun hvad Han mægter,
Evig mindes Han og sin Pagt,
Sit Forord blandt tusinde Slægter!

Pagt Han gjorde med Abraham,
Med Isak og Jakob tillige,
Den skal gjælde til evig Tid
Som Grundlov Miskundheds Rige.

Herren sagde til Folket smaat,
Som vandred paa tornede Veie:
See, Jeg skiænker dig Kanaan,
Det Skønne, til Arv og til Eie.

Hvor end vandre vor Herres Smaa,
Det lyder som Døn, naar det lyner:
Jeg dem salved, o, rør dem ei!
Til Skjoldborg de har mine Syner!

* 412

Hungers-Nøden med Dødning-Blik
Sig nærmed til Jakobs Pauluner,
Raad itide dog skaffed Han,
Som aldrig paa Høisædet bluner.

Josef skikked Han ud som Træl,
Men ikke for Lænker at bære,
Luttret blev han som Sølv og Guld,
Opløftet til Hæder og Ære!

Kongen løste hans Trællebaand,

Og bandt ham til sig med Guldkiæde,
Gav sit Rige i Josefs Vold,
Og delde med ham sit Høisæde.

Fyrster alle ved Nilens Bredd,
De maatte hans Herlighed prise,
Læremester den Løndoms-Tolk
Da blev for Kong Pharaos Vise!

Gierne flytted da Israel,
Opslog sine Telte i Gosen,
Folket voxde i Dagetal,
Ebræerne blomstred som Rosen!

Bladet vendte sig vel engang,
Og Israel stank for Chamiten,
Aldrig glemt dog Jehovas Folk
For Bane fik Bod med *Leviten!*

Moses virked i Herrens Navn,
Og *Aron* for To kunde tale,
Syn for Sagn da om Ordets Kraft
Fik Folket i Misraims Dale!

413

Herren talde; som sagt, saa gjort,
Man saae det Ægyptiske Mørke,
Dog forhærded sig Pharaos,
Og prøved med Almagten Størke.

Herren vinked, og Blod for Vand
Fik Fiske og Folk da at drikke,
Frøer mylred i Huus og Gaard,
Og Livvagten standsed dem ikke.

Herren talde: for Utøi smaat
De Store sig ei kunde bjerge.
Lyn og Torden og Hageislag
Omkaap saae man rase og hæрге.

Palmen visned og saa hvert Træ,
De sortned fra Roden til Toppen,
Oldenborren hvad end var grønt
Mundhuggedes om med Græshoppen.

Dødens Engel alt Førstefødt
Afmeied ved Midnatstide,
Hvem der raadte for Liv og Død,
Fik Pharaos sikkert at vide.

Saa udfried af Ulvens Mund
Jehovah sin Yndling med Ære,
Ud han vandred med Sølv og Guld,
Saameget som han kunde bære.

Herrens Engel var Mærkesmand,
Som Bjerget at see i det Fjerne,
Himmelblaa var om Dag hans Dragt,
Om Natten som Stjerne ved Stjerne!

414

Brød i Ørken kom ovenned,
Og Kiød under Vagtelers Vinge,
Vand i Ørken man leder om,
Det maatte af Klipper udspringe!

Godt fra Nilen til Jordans Flod
Han baned for Israel Veie,
Gud ei glemde, hvad Abraham
Han loved til Arv og til Eie.

Hedning-Riger Han sammenslog
Til Arvelodd for sin Udvalgte,
Hedning-Hænder paa Ploven holdt,
De høsted, som Herren paakaldte.

Hans Gienløste da sang med Fryd,
Som Fuglene sjunge i Skove,
Holde skal de vor Herres Bud
Og grandske i Viisdommens Love!

No. 37. *)

Svane-Sangen, himmelsød
Paa Moses Engle-Tunge,
Svagt, som den i os gienlød,
Med Haab vi eftersjunge.

*

415

Rachab. No. 41. *)

Om I gik ud ad Porten,
Som nys blev lukket i Laas!
De sagtens ned til Floden
Dog sætte deres Kaas.

Nu gode Raad er dyre,
Hun sagde vennehuld,
Min Hjælp jeg dog tilbyder
For Gunst og ei for Guld.

Om eders Gud den Stærke
Jeg hørde store Ord,
Han raade skal alene
I Himmelen og paa Jord!

Man sang alt for min Vugge,
At i det røde Hav
Sæt Folk en Vei Han laved,
Kong *Pharao* en Grav!!

Og hvad vi veed tilvisse,
Det er ei heller smaat:
For eder maatte bukke
Selv *Basans* Kæmpe-Drot.

*
- 416

For eder Bjerge bæve,
Hvor kan da Byer staae!
Og disse Mure styrte
Jeg alt i Drømme saae.